



МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ГРОМАД ТА ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ

вул. Велика Житомирська, 9, м. Київ, 01601, тел./факс: (044) 284-06-08, тел. (044) 284-05-54,
590-47-69; e-mail: minregion@minregion.gov.ua, сайт: www.minregion.gov.ua;
код згідно з ЄДРПОУ 37471928

№ _____ на № _____ від _____

Обласні, Київська міська державні адміністрації

Щодо надання роз'яснень

Відповідно до статті 11 Закону України “Про ринок природного газу” з метою забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу на суб'єктів ринку природного газу у виключних випадках та на визначений строк можуть покладатися спеціальні обов'язки в обсязі та на умовах, визначених Кабінетом Міністрів України.

Постановою Кабінету Міністрів України від 31 травня 2022 р. № 637 затверджено Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу щодо особливостей постачання природного газу виробникам теплової енергії, яке застосовується до виробників теплової енергії (виконавців послуг з постачання гарячої води), що діє з 1 червня 2022 р. по 31 серпня 2022 р. (включно).

Разом з тим, постановою Кабінету Міністрів України від 19 липня 2022 р. № 812 затверджено Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу щодо особливостей постачання природного газу виробникам теплової енергії та бюджетним установам (далі – Положення), що діятиме з 1 вересня 2022 р. до 31 березня 2023 р. (включно).

Згідно з Положенням передбачено умови постачання природного газу виробникам теплової енергії ТОВ “Газопостачальна компанія “Нафтогаз Трейдинг” у рамках виконання спеціального обов'язку та умови розрахунків виробників теплової енергії за спожитий ними природний газ.

При цьому додатком до Положення визначено для виробників теплової енергії ціни природного газу (на рівні цін, що діяли станом на 24 лютого 2022 р. за



СЕД Мінрегіон ІТ-Enterprise
вн. №2033937

Підписувач Хоцянівська Наталія Володимирівна
Сертифікат 5FBV77F7B650371D040000003A2000007B460300
Дійсний з 10.05.2022 15:49:05 по 09.05.2023 15:49:05



№7/10.2/8416-22 від 25.08.2022

договором постачання природного газу на 2021-2024 роки з ТОВ "Газопостачальна компанія "Нафтогаз Трейдинг"), а саме:

- 7 420 гривень з урахуванням ПДВ за 1000 куб. метрів газу для обсягу I-фіксованого (населення);

- 16 390 гривень з урахуванням ПДВ за 1000 куб. метрів газу для обсягу III-фіксованого (бюджетні установи/організації та релігійні організації, підприємства, установи та організації, що перебувають в управлінні Державного управління справами);

- 38 325,5 гривні з урахуванням ПДВ за 1000 куб. метрів газу для обсягу II (інші споживачі).

Порядком формування тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, послуги з постачання теплової енергії і постачання гарячої води, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 1 червня 2011 р. № 869 «Про забезпечення єдиного підходу до формування тарифів на комунальні послуги» (далі - Порядок), передбачено, що у разі дії Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу щодо особливостей постачання природного газу виробникам теплової енергії та бюджетним установам **планування витрат на придбання природного газу для виробництва теплової енергії для цілей формування тарифів здійснюється ліцензіатом згідно з умовами зазначеного Положення (21¹ Порядку, із змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 19 липня 2022 р. № 812).**

Звертаємо увагу, що за вимогами зазначеного Порядку суб'єкти господарювання (ліцензіати) **зобов'язані щорічно подавати** уповноваженому органу відповідної територіальної громади, на території якої провадиться діяльність, заяву і розрахунки тарифів на теплову енергію (у т.ч. її виробництво, транспортування, постачання), послуги з постачання теплової енергії та постачання гарячої води **на планований період з метою їх встановлення на рівні економічно обґрунтованих витрат.**

Перегляд тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, послуги з постачання теплової енергії і постачання гарячої води та їх структури здійснюється уповноваженим органом кожного року (до початку опалювального періоду).

Якщо протягом строку дії тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, послуги з постачання теплової енергії і постачання гарячої води обсяг витрат, пов'язаних із провадженням ліцензованої діяльності та/або наданням комунальних послуг, не змінився, то відповідні тарифи застосовуються ліцензіатом (суб'єктом господарювання) на підставі рішення уповноваженого органу, яким встановлено такі тарифи на новий строк (пункт 11 Порядку).

Відповідно до пункту 5 Порядку:

планований період - період тривалістю 12 місяців, на який формуються та встановлюються тарифи (з 1 жовтня до 30 вересня, а для суб'єктів



СЕД Мінрегіон IT-Enterprise
вн. №2033937

Підписувач Хоцянівська Наталія Володимирівна
Сертифікат 5FBV77F7B650371D04000003A2000007B460300
Дійсний з 10.05.2022 15:49:05 по 09.05.2023 15:49:05



№7/10.2/8416-22 від 25.08.2022

господарювання, що вперше встановлюють тарифи, - інший період, узгоджений з уповноваженими органами, тривалістю 12 місяців);

строк дії тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, послуги з постачання теплової енергії і постачання гарячої води - період часу, на який уповноваженим органом встановлено тарифи та протягом якого такі тарифи застосовуються до споживачів.

Статтею 20 Закону України «Про теплопостачання» передбачено, що тарифи повинні враховувати собівартість теплової енергії і забезпечувати рентабельність суб'єкта господарювання.

Також відповідно до статті 12 Закону України «Про ціни і ціноутворення» державні регульовані ціни повинні бути економічно обґрунтованими (забезпечувати відповідність ціни на товар витратам на його виробництво, продаж (реалізацію) та прибуток від його продажу (реалізації)).

Установлення Кабінетом Міністрів України, органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування державних регульованих цін на товари в розмірі, нижчому від економічно обґрунтованого розміру, без визначення джерел для відшкодування різниці між такими розмірами за рахунок коштів відповідних бюджетів не допускається і може бути оскаржено в судовому порядку (стаття 15 Закону).

Разом з тим, враховуючи введення в Україні воєнного стану Кабінетом Міністрів України прийнято постанову від 29 квітня 2022 р. № 502 «Деякі питання регулювання діяльності у сфері комунальних послуг у зв'язку із введенням в Україні воєнного стану».

Пунктом 1 цієї постанови *рекомендовано органам, уповноваженим встановлювати тарифи, протягом дії воєнного стану в Україні, але не раніше завершення поточного опалювального періоду, не підвищувати тарифи на теплову енергію (її виробництво, транспортування та постачання), у тому числі тарифи на теплову енергію, вироблену з використанням альтернативних джерел енергії, послуги з постачання теплової енергії та постачання гарячої води, централізованого водопостачання та централізованого водовідведення для населення та застосовувати їх до споживача (населення) на рівні тарифів, що застосовувалися станом на 24 лютого 2022 року.*

При цьому 29 липня 2022 року Верховною Радою України прийнято Закони України № 2479–ІХ «Про особливості регулювання відносин на ринку природного газу та у сфері теплопостачання під час дії воєнного стану та подальшого відновлення їх функціонування» (далі – Закон № 2479) та №2481–ІХ «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» щодо фінансового забезпечення заходів, спрямованих на врегулювання відносин на ринку природного газу та у сфері теплопостачання під час дії воєнного стану та подальшого відновлення їх функціонування» (далі – Закон № 2481), **які набрали чинності 19.08.2022.**

Згідно із статтею 1 Закону № 2479 запроваджено мораторій на підвищення цін (тарифів) у сфері теплопостачання.

Зокрема, частиною першою статті 1 Закону № 2479, передбачено, що протягом дії воєнного стану в Україні та шести місяців після місяця, в якому



СЕД Мінрегіон IT-Enterprise
вн. №2033937

Підписувач Хоцянівська Наталія Володимирівна
Сертифікат 5FBB77F7B650371D04000003A2000007B460300
Дійсний з 10.05.2022 15:49:05 по 09.05.2023 15:49:05



№7/10.2/8416-22 від 25.08.2022

воєнний стан буде припинено або скасовано, забороняється підвищення для всіх категорій споживачів тарифів на теплову енергію (її виробництво, транспортування та постачання), послуги з постачання теплової енергії та постачання гарячої води.

Звертаємо увагу, що вказаною статтею Закону № 2479 не передбачено виключень для суб'єктів господарювання, що здійснюють виробництво теплової енергії з використанням альтернативних джерел енергії.

Отже, заборона щодо підвищення тарифів у сфері тепlopостачання стосується всіх суб'єктів господарювання, що здійснюють відповідну діяльність у зазначеній сфері.

При цьому статтею 2 Закону № 2479 визначено гарантії, що надаються суб'єктам господарювання, зокрема встановлено, що суб'єктам господарювання, що здійснюють виробництво та/або транспортування та/або постачання теплової енергії, надають послуги з постачання теплової енергії та постачання гарячої води, щодо яких запроваджено мораторій згідно з частиною першою статті 1 цього Закону, компенсується різниця в тарифах.

Прийняття Закону № 2481 дозволяє забезпечити реалізацію компенсаторних механізмів, передбачених Законом №2479, та закласти підґрунтя для стабілізації діяльності підприємств тепlopостачання.

Відповідно до Закону № 2481 передбачено субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на компенсацію різниці в тарифах на теплову енергію, послуги з постачання теплової енергії та постачання гарячої води згідно із Законом України «Про заходи, спрямовані на врегулювання заборгованості тепlopостачальних та теплогенеруючих організацій та підприємств централізованого водопостачання і водовідведення».

Змінами, внесеними Законом № 2479 до статті 4 Закону України «Про заходи, спрямовані на врегулювання заборгованості тепlopостачальних та теплогенеруючих організацій та підприємств централізованого водопостачання і водовідведення», передбачено, що обсяг заборгованості з різниці в тарифах на виробництво, транспортування та постачання теплової енергії, теплову енергію, послуги з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води, послуги з постачання теплової енергії та постачання гарячої води, що вироблялися, транспортувалися та постачалися населенню, установам і організаціям, що фінансуються з державного та/або місцевих бюджетів, іншим споживачам та/або іншим підприємствам тепlopостачання, що постачають теплову енергію, надають послуги з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води, послуги з постачання теплової енергії та постачання гарячої води населенню, організаціям та установам, що фінансуються з державного та/або місцевих бюджетів, іншим споживачам, утвореної після 1 червня 2021 року, підтверджується територіальними комісіями з питань узгодження заборгованості з різниці в тарифах, створеними відповідно до вимог цього Закону, станом на 1 липня 2022 року, а в подальшому:

протягом дії воєнного стану - щокварталу, станом на перше число місяця, наступного за звітним кварталом;



СЕД Мінрегіон IT-Enterprise
вн. №2033937

Підписувач Хоцянівська Наталія Володимирівна
Сертифікат 5FBV77F7B650371D04000003A2000007B460300
Дійсний з 10.05.2022 15:49:05 по 09.05.2023 15:49:05



№7/10.2/8416-22 від 25.08.2022

після припинення або скасування воєнного стану - станом на перше число сьомого місяця після місяця, в якому воєнний стан буде припинено або скасовано.

Звертаємо увагу, що за вимогами Типового положення про територіальну комісію з питань узгодження заборгованості з різниці в тарифах, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 1 вересня 2021 р. № 932, до переліку підтвердних документів, які додаються до заяви з метою узгодження обсягу заборгованості з різниці в тарифах, віднесено, зокрема:

копії рішень органу державної влади чи органу місцевого самоврядування про встановлення (затвердження) тарифів;

копії звернень суб'єкта господарювання до органу державної влади чи органу місцевого самоврядування про встановлення (затвердження) тарифів на теплову енергію та комунальні послуги .

З огляду на вищевикладене, враховуючи зміст понять «формування», «встановлення» та «застосування»:

- суб'єкт господарювання у сфері теплопостачання здійснює формування (розрахунок) економічно обґрунтованих тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, послуги з постачання теплової енергії та постачання гарячої води на планований період (період тривалістю 12 місяців) для всіх категорій споживачів з урахуванням цін природного газу, визначених у пунктах 3-5 додатку до Положення, та подає їх до уповноваженого органу для встановлення;

- орган місцевого самоврядування *приймає рішення про встановлення економічно обґрунтованого розміру тарифів* на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, тарифів на послуги з постачання теплової енергії та постачання гарячої води, що розраховані для відповідної категорії споживачів з визначеним строком дії цих тарифів;

- орган місцевого самоврядування *встановлює тарифи, що застосовуватимуться до відповідної категорії споживачів, а саме на рівні тарифів*, що застосовувалися до споживачів станом на 24.02.2022 (відповідно до вимог пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 29.04.2022 № 502 та статті 1 Закону № 2479);

- до рішення органу місцевого самоврядування про встановлення тарифів обов'язково додається структура тарифів;

- компенсація заборгованості з різниці в тарифах, утвореної після 01.06.2021, здійснюватиметься для всіх категорій споживачів на умовах, визначених чинним законодавством, зокрема з урахуванням вимог Закону України «Про заходи, спрямовані на врегулювання заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій та підприємств централізованого водопостачання і водовідведення» та в межах видатків, передбачених Законом України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» (із змінами).

При цьому звертаємо увагу, що встановлення тарифів для категорії «інші споживачі» здійснюється також виходячи із рівня тарифів, що застосовувалися до споживачів станом на 24.02.2022 (а не перерахованої вартості згідно із постановою Кабінету Міністрів України від 10 листопада 2021 року № 1209).



СЕД Мінрегіон IT-Enterprise
вн. №2033937

Підписувач Хоцянівська Наталія Володимирівна
Сертифікат 5FBV77F7B650371D04000003A2000007B460300
Дійсний з 10.05.2022 15:49:05 по 09.05.2023 15:49:05



№7/10.2/8416-22 від 25.08.2022

Водночас зазначаємо, що у зв'язку із запровадженням фіксованих цін природного газу та відшкодуванням з державного бюджету різниці в тарифах для категорії споживачів «інші», у т.ч. в частині газової складової, **механізм щомісячного перерахунку** вартості теплової енергії, послуг з постачання теплової енергії та постачання гарячої води **для категорії «інші споживачі»** з урахуванням вимог постанови Кабінету Міністрів України від 10 листопада 2021 року № 1209 «Деякі питання нарахування (визначення) плати за теплову енергію, послуги з постачання теплової енергії та постачання гарячої води у зв'язку із зміною ціни природного газу», в подальшому **не застосовуватиметься**.

З метою реалізації вимог Законів України № 2479 та № 2481 Мінрегіоном розпочато роботу щодо розроблення усіх необхідних підзаконних нормативно-правових актів.

Що стосується тарифів на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення

Згідно із пунктом 1 постанови Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2022 р. № 502 «Деякі питання регулювання діяльності у сфері комунальних послуг у зв'язку із введенням в Україні воєнного стану» **рекомендовано органам, уповноваженим встановлювати тарифи, протягом дії воєнного стану в Україні, але не раніше завершення поточного опалювального періоду, не підвищувати тарифи на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення для населення та застосовувати їх до споживача (населення) на рівні тарифів, що застосовувалися станом на 24 лютого 2022 року.**

При цьому суб'єкти господарювання у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, так як і суб'єкти господарювання у сфері теплопостачання, зобов'язані щорічно подавати уповноваженим органам заяву та розрахунки тарифів на планований період **для їх встановлення на рівні економічно обґрунтованих витрат.**

Органи місцевого самоврядування реалізують свої повноваження щодо встановлення тарифів на комунальні послуги відповідно до Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про житлово-комунальні послуги», «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення».

Виходячи із наданих повноважень, органи місцевого самоврядування самостійно приймають рішення щодо застосування встановлених тарифів на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

Слід зазначити, що змінами, внесеними Законом № 2479 до статті 4 Закону України «Про заходи, спрямовані на врегулювання заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій та підприємств централізованого водопостачання і водовідведення», передбачено, що обсяг заборгованості з різниці в тарифах на послуги з централізованого постачання холодної води та водовідведення (з використанням внутрішньобудинкових систем), послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що вироблялися, транспортувалися та постачалися населенню, установам і організаціям, що фінансуються з державного та/або місцевих



СЕД Мінрегіон IT-Enterprise
вн. №2033937

Підписувач Хоцянівська Наталія Володимирівна
Сертифікат 5FBV77F7B650371D040000003A2000007B460300
Дійсний з 10.05.2022 15:49:05 по 09.05.2023 15:49:05



№7/10.2/8416-22 від 25.08.2022

бюджетів, іншим споживачам та/або іншим підприємствам теплопостачання, централізованого водопостачання та водовідведення, що постачають теплову енергію, надають послуги з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води, послуги з постачання теплової енергії та постачання гарячої води, послуги з централізованого постачання холодної води та водовідведення (з використанням внутрішньобудинкових систем), послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення населенню, організаціям та установам, що фінансуються з державного та/або місцевих бюджетів, іншим споживачам, утворені після 1 червня 2021 року, підтверджується територіальними комісіями з питань узгодження заборгованості з різниці в тарифах, створеними відповідно до вимог цього Закону, станом на 1 липня 2022 року.

Проте коштів у Державному бюджеті на 2022 рік на відшкодування заборгованості з різниці в тарифах суб'єктам господарювання, що здійснюють діяльність у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, наразі не передбачено.

Принагідно надсилаємо для ознайомлення та використання в роботі матеріали щодо законодавчих змін, які були представлені Мінрегіоном під час селекторної наради з представниками обласних, Київської міської військових адміністрацій, органів місцевого самоврядування та підприємств теплопостачання.

Просимо довести це лист до відома органів місцевого самоврядування та підприємств галузі.

Додаток: на 14 арк.

Заступник Міністра

Наталія ХОЦЯНІВСЬКА

Кравченко Наталія,
Яценко Т.О. 207-1-712



СЕД Мінрегіон IT-Enterprise
вн. №2033937
Підписувач Хоцянівська Наталія Володимирівна
Сертифікат 5FBV77F7B650371D040000003A2000007B460300
Дійсний з 10.05.2022 15:49:05 по 09.05.2023 15:49:05



№7/10.2/8416-22 від 25.08.2022